

Шкабаровська А.А.

студент,

Навчально-науковий інститут інформаційної безпеки

Національної академії Служби безпеки України

АКТУАЛЬНІ ЗМІНИ У СІМЕЙНОМУ КОДЕКСІ УКРАЇНИ В РОЗРІЗІ ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРІВ, ПРИСУДЖЕННЯ ТА СПЛАТИ АЛІМЕНТІВ

У наш час в умовах розширення та спрощення можливостей регулювання правовідносин як з боку держави, так і з боку суспільства проходить процес всестороннього розвитку та удосконалення нормативно-правових актів. Кінець минулого року та початок нового приніс багато нововведень у правовому полі. Не оминув змін і Сімейний кодекс України, як основний документ, що регулює сімейні правовідносини.

Одними із низки змін було питання щодо порядку присудження аліментів. Аліменти – це платежі цільового призначення, тож якщо буде доведене їхнє використання не для потреб дитини, їхню частку може бути зменшено або вони будуть зараховуватися на банківський рахунок дитини.

На сьогоднішній день, стягнути аліменти буде значно простіше, оскільки законодавчо передбачена можливість стягнення аліментів не лише в порядку позовного провадження, але і в порядку наказного, що значно швидше.

Основна зміна порядку стягнення аліментів полягає в тому, що в абсолютній більшості випадків аліменти тепер будуть стягуватися на підставі судового наказу, який, по своїй суті, вже є виконавчим документом. Такий наказ можна буде отримати в середньому за місяць і відразу звернутися до виконавчої служби для примусового стягнення (для порівняння – стягнення аліментів в порядку позовного провадження, займало і займає в середньому 2-3 місяці).

У той же час, можливо, що термін отримання наказу буде ще більш стислим, і залежати це буде від того, як складеться судова практика щодо вступу наказу про стягнення аліментів в силу. За загальним правилом, судовий наказ набирає чинності після закінчення строку на подання заяви про його скасування. Але за новим законом наказ про стягнення аліментів не можна оскаржити – потрібно тільки подавати позов про зміну розміру аліментів [2]. Відповідно, теоретично, видача вступило в законну силу наказу можлива вже через 3-5 днів.

Так, частиною 5 ст. 183 Сімейного кодексу України передбачено, що той із батьків або інших законних представників дитини, разом з яким проживає дитина, має право звернутися до суду із заявою про видачу судового наказу про стягнення аліментів у розмірі: на одну дитину – однієї чверті, на двох дітей – однієї третини, на трьох і більше дітей – половини заробітку (доходу) платника аліментів, але не більше десяти прожиткових мінімумів на дитину відповідного віку на кожну дитину.

У разі ж, якщо позивач претендує на більшу частку від доходу ніж зазначено в ст. 183 Сімейного кодексу, додатково просить аліменти на особисте утримання до досягнення дитиною трьохрічного віку або ж бажає отримувати кошти в твердій грошовій формі в розмірі, більшому ніж 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, – справа буде розглядатися в порядку позовного провадження [1].

Крім того, були внесені зміни до ст. 182 Сімейного кодексу України та збільшено мінімальний розмір аліментів. Так, мінімальний розмір аліментів на одну дитину не може бути меншим ніж 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку [1].

З одного боку, стягнення аліментів у твердій сумі тепер стало можливо в будь-якому випадку, а не тільки тоді, коли платник аліментів має нерегулярний дохід.

З іншого боку, для того, щоб довести наявність у платника аліментів доходу і можливості виплачувати аліменти, суду можна приводити, як аргументи, наявність нерухомого та рухомого майна, а також наявність у платника аліментів витрат, які не співвідносяться з офіційними доходами.

Як піде судова практика в цьому питанні прогнозувати досить складно, але, скоріше за все, не просто буде подолати інерційність логіки Сімейного кодексу і ставлення суддів до справ про стягнення аліментів як «безпроблемним», а відповідно небажання розбиратися і збирати докази.

Збільшено також перелік обставин, які враховуються судом при визначенні розміру аліментів. Зокрема, зараз, окрім стану здоров'я та матеріального становища дитини; стану здоров'я та матеріального становища платника аліментів; наявності в платника аліментів інших дітей, непрацездатних чоловіка, дружини, батьків, дочки, сина, судом, також будуть враховуватися: наявність рухомого та нерухомого майна, грошових коштів, доведені стягувачем аліментів витрати платника аліментів, у тому числі на придбання нерухомого або рухомого майна, сума яких перевищує десятикратний розмір прожиткового мінімуму для працездатної особи, якщо платником аліментів не доведено джерело походження коштів. Таким чином буде досягнуто більш точне визначення розміру аліментів. Та їх більш справедливе врахування. Також це можливість для позивача довести в суді те, що платник аліментів в той час як має мінімальну заробітну плату, при цьому, як то кажуть, «живе на широку ногу». Цими обставинами збільшено коло інструментів позивача для доказування майнового стану відповідача.

Новим законом чітко визначено, що аліменти це не власність батьків, що проживають з дитиною, а власність самої дитини. Крім того, передбачена можливість перевірки цільового використання аліментів в інтересах дитини. Скоріше за все, це зроблено для того, щоб у органу опіки та платника аліментів з'явився механізм впливу на те, щоб аліменти дійсно витрачалися на дитину. Під цільовим призначенням прийнято розуміти, що гроші повинні бути спрямовані на забезпечення потреб та інтересів дитини, таких як харчування, лікування, одяг, гігієна, придбання речей необхідних для розвитку і виховання дитини, реалізації її здібностей.

Отже, удосконалення та розвиток правового регулювання вцілому та реформування конкретних нормативно-правових актів – це рух держави до стандартів реальної, діючої демократичної та цивілізованої, соціально орієнтованої країни. Нові зміни у Сімейному кодексі повинні реалізовуватися на практиці. З їх допомогою можна буде зменшити заборгованість зі сплати аліментів. Також це забезпечить належне утримання дітей, які отримують аліменти.

Список використаних джерел:

1. Сімейний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 10.01.2002 № 2947-III // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>.

2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення захисту права дитини на належне утримання шляхом вдосконалення порядку стягнення аліментів» [Електронний ресурс]: Закон України від 17.05. 2017 № 2037-VIII // Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2037-19>